

Kulcsszavak: moniliás gyümölcsrothadás, szürkepenész, lisztharmat, varasodás, burgonyavész, almamoly, vértetű, zöld cserebogár, mezei poloska, szőlő lisztharmat, szőlő peronoszpóra, szőlő feketerothadás, amerikai szőlőkabóca

Burgonya esetében a *burgonyavész* (*Phytophthora infestans*) követel odafigyelést és megelőző kezelést. A korábban leírtak szerint a felszívódó és kontakt kombinációk adhatnak védelmet. A gyakori esők, a növény növekedése és a magas fertőzési nyomás miatt érdemes a permetezési fordulókat rövidebbre venni.

Áttérve az ültetvényekre meg kell erősíteni a címben foglaltakat. A sok eső nyomán kirepedt az erő **cseresznye**, majd a **moniliás gyümölcsrothadás** (*Monilinia laxa*, *M. fructicola*) megkezdte pusztítását. A középérésű fajtáknál (pl. Germersdorfi) a gyakori esők és a sár miatt nem lehetett szedni, most, amikor a fákhöz megyünk már a rothadt gyümölcsöket látjuk, s a betegség jellemzője a gyors terjedés. Idén alig lehetett észlelni a *cseresznyelég* (*Rhagoletis cerasi*, *R. cingulata*) repülését. Ennek ellenére a nyüvek ott vannak a gyümölcsben, vagy éppen elhagyják azokat. Ez a nyílás is behatolási kapu a kórokozónak. A **moniliás** fertőzöttség gyorsan változik, most 20-30 %-os a kár, de gyorsan nő a veszteség. A **fekete cseresznyevértetű** (*Myzus cerasi*) népsége visszaesett az esők hatására, így azok kevésbé zavarják a szüretet.

Szerencsére a **meggy** esetében még nem ilyen súlyos a helyzet. Kisebb a *cseresznyelég* (*Rhagoletis cerasi*, *R. cingulata*) kártétel, kevesebb a kirepedt gyümölcs és kisebb mértékű a **moniliás gyümölcsrothadás** (*Monilinia laxa*, *M. fructicola*).

És a sornak nincs vége, a **kajszi** korai fajtái is érnek már és ugyanazon hatások (a *cseresznyelég* kivételével) ugyanazon eredménnyel járnak, vagyis már a fán rothad a gyümölcs. Félő, hogy a korai **őszibarack** fajták gyümölcse is veszélybe kerül. A védekezés lehetőségeit vizsgálva csak a korábbiakat lehet megismételni. Itt kritikus a szedésig hátralevő idő, az vezérli a szerválasztást és a kezelést. A tiofanat-metil hatóanyagú készítmény 14 napos élelmezés-egészségügyi várakozási idő betartásával alkalmazható, a fluopiram+tebukonazol és a fludioxonil+ciprodinil kombinációk 7 nap, míg a fenhexamid 3 napos várakozást követel. A készítményeket általában csonthéjasokban használhatjuk **moniliás gyümölcsrothadás** ellen. Az előbbieken alapján a kései **kajszi** és az **őszibarack** esetében van lehetőség még védekezésre, de a **cseresznyét** már csak a szüret menti meg. (Esetleg kései fajták esetében rövid várakozási idejű készítmény segíthet.)

Az **almásokban** a **lisztharmat** (*Podosphaera leucotricha*) továbbra is megújuló hullámokban fertőzi az érzékeny fajták hajtásait és a gyümölcsöt is. Ennek ellenére az ültetvényekben sikerült közben tartani a betegség terjedését. Gyenge-közepes fertőzések alakultak ki. A múlt hét időjárása után kérdés, hogy tudtak-e megfelelő időben permetezni az ültetvényekben. Félő, hogy most ingott meg a védekezés stabilitása - késés, lemosta az eső, erős fertőzési nyomás. Továbbra is intenzív védelmet igényelnek az ültetvények. A **varasodás** (*Venturia inaequalis*) késő jelent meg, de az elmúlt 3 hétben, ha lassan is, de terjed. Már e betegség tünetei is megtalálhatók a gyümölcsön is. Intenzíven védett ültetvényekben ez a betegség is csak gyenge-közepes fertőzést ért el, de a házikertekben, szórványokban sokkal súlyosabb a helyzet (közepes-erős fertőzöttség). A növekvő gyümölcsök 2,5-3,5 cm átmérőjűek, az esők hatására gyors növekedés, laza szövet a jellemző, ami fogékonyra teszi azokat. A Ca adása indokolt. A meleg, párás környezet kedvező a **vértetűnek** (*Eriosoma lanigerum*) is, a kártevő kolóniái már a lombzatba, hajtásokra terjednek. A spirotetramat hatóanyagú készítmény javasolható. Az **almamoly** (*Cydia pomonella*) rajzása újra erős, a korábbi kezelésekhöz igazítottan a védekezést folytatni kell.

A **szőlőkertekben** is szaporodik a feladat. A gyakori eső és a vele járó alacsonyabb hőmérséklet nem kedvezett a növény virágzásának. Mostanra általában befejeződött a szőlő virágzása, apró, sörét nagyságú bogyókat látunk. Sajnos a kedvezőtlen időjárás miatt kötődési

gond lehet.

Közben a növény hajtásai óriásit nőttek, messze túlérnek a huzalok tetején, vagyis semmi nem fogja azokat. Ráadásul a sorközök gyomflórája is felnőtt a kedvező időben. Ezek együttese megtartja a nedvességet, emeli a páratartalmat, vagyis a kórokozók számára kedvező körülményeket teremt. A hajtásokon intenzíven nőnek a hónaljajtások, amik szintén sűrítik a lombfalat.

A betegségek közül a *lisztharmat (Uncinula necator)* korábban megjelent, s mostanra terjed. Fertőzése a lombot támadja, fűrtön még nem jelent meg, de a fűrtök érzékenyek a kórokozó támadására.

A *peronoszpóra (plasmopara viticola)* még csak elvétve jelent meg, valószínűleg a mediterrán eredetű légtömeg újabb fertőző tömeget szállítottak tájainkra. Várhatóan az első tünetek – olajfoltok napokon belül megjelennek. A meleg és csapadékos időjárásban a betegség lappangási ideje rövid (leveleken 5-6 nap). Sajnos a kis bogyók kimondottan fogékonyak a kórokozó támadására, így azokon is megjelenhet hamarosan.

A virágzásközben, illetve annak végén a *szürkepenész (Botrytis cinerea)* is megtelepedhet a bogyó sapkákon, majd onnan a kis bogyókat megtámadhatja. A bogyósapkák leesésével ez a fertőzési kapu megszűnik, így a *szürkepenész* ebben a szakaszban még visszaszorul. Ennek ellenére érdemes ilyen szemmel nézni a fűrtkezdeményeket.

A *feketerothadás (Guignardia bidwellii)* a tavaszi szakaszban már felütötte a fejét – levélen okozott kevés tünetet. Most sokkal kedvezőbb az időjárási helyzet számára, mint akkor volt. Ráadásul az eső sok helyen jeget is hozott. Ilyen helyeken soron kívül védekezni kell a betegség ellen.

A betegségek elleni védekezés kulcsa a szellős, gyorsan száradó, bepermetezhető lombfal megteremtése. Ehhez jelen időszakban a zöldmunkákat el kell végezni, s a behúzáson kívül a csonkázást és a hónaljzást is ajánlott elvégezni. A felesleges, sűrítő hajtásokat érdemes eltávolítani.

A sorok és sorközök gyomirtását, kaszálását is el kell végezni, minden eszközzel a nedves, párás környezet csökkentésére kell törekedni.

A permetezéstechnikában a tökéletes fedés, bőséges lémenyiség lehet segítségünkre. Szerválásztásban a kombinációk (felszívódó + kontakt) bevetése javasolt.

Lassan lehet készülni az *amerikai szőlőkabóca (Scaphoideus titanus)* lárvái elleni védekezésre, a tömeg L2-L3 stádiumban jár. Mellettük megjelent az amerikai lepkekabóca is.

Agroinform Kft.